

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

ST. JOACHIMS RIDDEREN SIR LEVETT HANSON

ST. JOACHIMS RIDDEREN SIR LEVETT HANSON.

Af HANS KNUDSEN.

I Huset Nr. 211 paa Vestervold, som er det nuværende Nr. 21 i Vestervoldgade, døde efter seks Maaneders Sygdom den 22. April 1814 en Englænder, som almindeligt kaldtes Sir Levett Hanson,¹⁾ selv om hans engelske Adkomst til denne Benævnelse ikke var i bedste Orden; men Hertugen af Modena havde i sin Tid udnævnt ham til Brigadegeneral og Kammerherre, og han skrev sig i øvrigt »of Normanton and of Snydale and Whitwood in the County of York, Esquire, Knight of the Order of Merit of Holstein in Germany, Vice Chancellor of the most illustrious equestrian secular & chapteral Order of Saint Joachim«. Inden sin Død havde han den 30. Marts oprettet et Testamente²⁾ i to Vitterlighedsvidners Overværelse og til Executores udnævnt sin Landsmand Kammerherre, Baron Charles A. Selby og en af Datidens bekendte Grossererere, Chr. Daniel Otte, af Firmaet Ryberg & Co., et Vidnesbyrd om, at han havde sine Forbindelser med de bedste Kredse i Orden, samt desuden en Englænder William Brooke af Wakefield, West Riding i Yorkshire, der hidtil havde ført Tilsyn med hans ikke særligt indbringende Besiddelser i England.

¹⁾ Københavns Skiftekommissions Forseglingsprotokol Nr. 1, 1814—15, Pag. 19.

²⁾ Københavns Skiftekommission: Dok. ad Prot. Nr. 1, 1814—15, Nr. 73. Executorbehandlingens Bilag A.

Som det maatte ventes, kom der hurtigt Vanskeligheder og Konflikt mellem dansk og engelsk Ret; et Hovedpunkt¹⁾ var, at Levett Hanson havde disponeret over fast Ejendom, men ikke sørget for tre Vitterlighedsvidner, som engelsk Ret krævede, og allerede i et Brev af 20. Juni 1814²⁾ meddelte William Brooke Kammerherre Selby, at han nægtede at modtage Hvervet som Executor; han havde haft Besværligheder nok med hans Sager, mens han levede; og da der stadig fra engelsk Side gjordes Vanskeligheder, fritoges ogsaa de to her i Landet værende Executorer ved Danske Kancellis Skrivelse af 8. August 1815 for deres Hverv, saaledes at Boet overgik til Behandling ved Skiftekommissionen under den kgl. Landsoverret samt Hof- og Stadsret, og da denne saaledes kun kom til at beskæftige sig med Levett Hansons Efterladenskaber paa Vestervold, var det ikke Boets Aktiver, der medførte, at det først sluttedes i 1819.

Dokumenterne i Boet³⁾ udgør imidlertid en meget anseelig Pakke; adskilligt deraf er meget medtaget af Fugt, saaledes især nogle Bundter kvitterede Regninger, der viser, at Levett Hanson i hvert Fald fra Oktober 1810 havde haft Ophold i København, og vidner om et betydeligt Forbrug af Porter, Vin og Parfumer samt Spisevarer. Desuden er der Hotelregninger fra Desguillon i Stockholm fra 1807 og følgende Aar, hvor en Regning paa et Par Rejseseler, dateret 26. September 1810, tyder paa, at han er draget standsmæssigt af By i egen Vogn mod København, og den

¹⁾ Københavns Skiftekommission: Dok. ad Prot. Nr. 1, 1814—15, Nr. 73. Bilag Æ—Ø, Aa—Gg.

²⁾ Smst. Bilag Qq.

³⁾ Dokumenterne er nu saaledes fordelt, at Executorerens Protokol med tilhørende Bilag og Bilagene til Skiftekommissionens Behandling ligger i dennes Arkiv som Dokumenter ad Protokol 1, 1814—15, Nr. 73, mens Levett Hansons Papirer og Breve er udtaget til Sjællandske Landsarkivs Samling af Privatarkiver, i hvilken de ligger under hans Navn, citeret i det følgende som: Privatarkiv.

Omstændighed, at Danmark da var i Krig med England, har ikke været nogen Hindring for hans Indrejse, thi han var en Mand med internationale Forbindelser.

Ved sin Død var Levett Hanson 59 Aar gammel, og da han har sin Biografi i »Dictionary of National Biography«,¹⁾ frembyder det ingen Vanskeligheder at faa opklaret, hvilken bugtet Livsbane der afsluttedes med en Begravelse paa Reformert Kirkegaard udenfor Porten i København, d. v. s. Assistens Kirkegaard.²⁾ Han var født 31. December 1754 som Søn af Robert Hanson af Normanton, hvis Forældre var Benjamin Hanson og Elizabeth, Datter af Robert Levett af Normanton. I 1766 kom han i Skole i Bury St. Edmunds, men flyttedes 1769 til North Walsham, Norfolk, hvor Nelson i to Aar var hans Skolekammerat; dog var han fire Aar yngre end Hanson, saaledes at det ikke er sandsynligt, at der har bestaaet noget nærmere Venskabsforhold mellem dem i de Dage. Det har rimeligvis først været en Menneskealder senere, at Levett Hanson fandt det opportunt at minde Berømtheden om de fælles Skoledage, da de begge var under den hvasse Tugtemester »Klassiske Jones« Pisk, og Nelson havde sin Plads mod Væggen mellem Dagligstuen og Skorstenen, saaledes som Hanson beretter i et Brev til Admiralen af 29. September 1802.³⁾

En noget videregaaende Undervisning har Levett Hanson derefter faaet hos Dr. Thomas Zouch (1737-1815), en fremragende Teolog og lærd, der en Tid var Sognepræst i Wycliffe i North Riding i Yorkshire.⁴⁾ Han modtog da Elever, tre ad Gangen, og blandt de kendteste af disse nævnes

1) XXIV. S. 311. Som Kilde citeres her: Letters, family papers &c. at Hardwick House, Bury St. Edmunds. Hanson's preface to his poems, Banks's Walks near Wakefield.

2) Executor-Bilag G.

3) G. Lathom Brown: Nelson, his public and private life S. 6—7.

4) Dictionary of National Biography LXIII. S. 412—14.

William Lowther, senere Earl of Lonsdale, og dennes Broder John Lowther samt Sir Levett Hanson. Dr. Zouch var hjemme i Fransk, Italiensk og Hebræisk og havde noget Kendskab til Kaldæisk og Arabisk. Hans anden Kone, Margaret, var Datter af Dr. William Brooke og Søster til J. C. Brooke, Somerset Herold. Det er saaledes muligt, at der er en Slægtskabsforbindelse mellem disse Brooke'r og den William Brooke fra samme Egn, der varetog Levett Hansons økonomiske Affærer og 28. Februar 1809¹⁾ skrev om Dr. Zouch, at hans Stil og Ortografi var for gammeldags og hans Bog om Sir Philip Sidney for fyldt med Noter og Citater til at behage andre end nogle faa Granskere.

Efter en lidt urolig Universitetstid i Cambridge, afsluttet uden nogen Universitetsgrad, rejste Levett Hanson i Efteraaret 1776 til Fastlandet med Dr. Michael Lort,²⁾ en Mand fuld af klassisk og arkæologisk Lærdom, men han fik hurtigt saa stærk Smag for Livet i Udlandet, at han derefter kun fire Gange var hjemme i England paa korte Besøg.

Efter lange Ophold ved forskellige Fyrstehoffer kom Hanson 1780 i Forbindelse med Fyrst Philip af Limburg, der udnævnte ham til Raad og Ridder af St. Philips Ordenen, og han boede nu i adskillige Aar i Gent. I 1787 var han hos Hertug Ferdinand af Parma, hvor han blev Medlem af Akademiet; 1789 besøgte han Neapel, hvor han kom i Forbindelse med den britiske Gesandt paa Stedet, Sir William Hamilton og Lady Emma. Efter i 1790 at have haft forskellig Modgang³⁾ tog han 1791 Ophold hos Ercole III Rinaldo d'Este, Hertug af Modena, der gav ham Rang som Brigadegeneral og i 1792 udnævnte ham til Kammerherre; men han havde ikke Ro paa sig og flakkede helst om paa

1) Privatarkiv, Brookes Brev Nr. 27.

2) National Biography XXXIV. S. 140 f.

3) Levett Hanson: Miscellaneous Compositions S. 88.

Gæsteri de bedste Steder. Et lille Stykke af hans versificerede Rejsejournal fra 1793¹⁾ vil illustrere hans Færd:

I Innsbruck, som De rigtigt gætter,
 hilste jeg paa den skønne Ærkehertuginde²⁾
 og kyssede hendes Haand, Oh hvilken Haand,
 vel formet til at beherske et Kejserrige.
 Hendes kongelige Højhed var høflig
 og bad mig vandrende Ridder til Aften,
 til Middag, Tysk Spil og Ridotto,
 kort sagt, Opmærksomhed var hendes Motto.
 Ligesaa godt spillede Guvernøren sin Rolle,
 blandt dem blev jeg glad to Maaneder;
 saa over Klipper, hvor Tapperhed skinner,
 jeg styrede min Kurs til Salzburgs Miner.
 Med Ærkebiskoppen dinerede jeg ofte,
 denne fyrstelige Legat var meget venlig,
 hans udmærkede Bord var delikat,
 Vinene og Maden alle af første Klasse,
 men hvad der mest vakte Opmærksomhed
 og meget frydede Kenderne,
 var et udvalgt Kammerorkester,
 sammensat af mangen duelig Haand,
 Salzburg er berømt for den Kunst,
 hvori den store Mozart udmærkede sig.

Fra denne Udflugt vendte han dog tilbage til Modena, men af en eller anden Grund blev han i 1794 af den østrigske Regering tvunget bort derfra, og da han atter kom til Innsbruck, blev han arresteret og holdt 11 Maaneder i Fængsel og forhørt i Wien; men han slap dog fri og rejste

¹⁾ Levett Hanson: Miscellaneous Compositions S. 101.

²⁾ Maria Riccarda Beatrice Prinsesse d'Este, Datter af Hertugen af Modena og gift med Ærkehertug Ferdinand af Breisgau (Königsfeldt: Genealogiske Tabeller over europæiske Fyrstehuse Tab. 31, 50).

derefter rundt ved forskellige tyske Fyrstehoffer; en Tid var han hos Hertugen af Sachsen-Hildburghausen, hvor han ogsaa fik en Orden.

1797 slog han sig ned i Erlangen, hvor han blev i længere Tid, og der udnævntes han 1800 til Ridder af og Vicekansler for St. Joachimsordenen. Hans store Interesse for Ordener i Almindelighed og St. Joachimsordenen i Særdelighed gav sig Udslag i et Værk, han 1803 lod trykke i Hamborg, og udgav anonymt i London, »An accurate historical account of all the Orders of Knighthood at present existing in Europe«, idet han mente, at nu, da der atter var blevet Fred i Europa, maatte Øjeblikket være gunstigt for et saadant Værk, der ikke burde savnes i noget Bibliotek. Dette to Binds Værk er ved en lang Fortale dediceret Nelson, og Forfatteren vier derefter Johanniterne, Malteserne og den tyske Orden 30 Sider, men faar dog Lejlighed til at bemærke, at Kejser Paul som Maltesernes Stormester i 1799 tildelte Lady Hamilton Malteserkorset, hvilken galante Handling han fandt rimelig i Betragtning af hendes Talenter og Færdigheder og hendes respektable og venlige Optræden, som vandt alles Hjerter. Derimod beretter han intet om, at det var paa Nelsons Opfordring, at denne galante Handling kom i Stand.¹⁾

Af alle Ordener faar dog St. Joachimsordenen den fyldigste Omtale. Som Aarsag til denne Ordens Blomstring paa denne Tid maa utvivlsomt anses den Trang til mere eller mindre hemmelige Sættelser til den enkeltes eller den hele Menneskeheds Forbedring, som var fremtrædende mod Slutningen af det 18. Aarhundrede og gav sig Udslag i Frimureriets vældige Opkomst samt Rosenkreutzernes og Illuminaternes Orden, og saa naturligvis den altid virksomme menneskelige Forfængelighed.

¹⁾ 31. Oktober 1799 havde Nelson skrevet til Kejser Paul og anbefalet Lady Hamilton til Malteserkorset (Jeaffreson: Lady Hamilton and Lord Nelson II. S. 131).

Da St. Joachimsordenen spillede en saa mægtig Rolle for Levett Hanson, og da den ellers synes at være ret ukendt, skal det nødvendigst oplyses om den, væsentligst efter hans egen Bøg. Hertugerne af Sachsen-Koburg og Würtemberg-Oels, Fyrst Piccolomini m. fl. oprettede i 1755 en Orden, kaldet Ridderne af Jonathans Ordenen, Forsvarere af det guddommelige Forsyns Ære, men i 1785 skiftede den af forskellige Grunde Navn til »Den ridderlige, verdslige og kapitulære Orden af St. Joachim, den salige Fader til den hellige Jomfru Marie, Vor Herre og Frelser Jesu Christi Moder«. Formaalet synes bl. a. at have været at tilvejebringe Hjælp til trængende adelige af begge Køn, men Levett Hanson indrømmer, at meget var der ikke naaet i den Retning; derimod var den storslaaet organiseret med en Stormester i Spidsen, ved den Tid Greven af Leiningen-Westerburg, hvis Rigsumiddelbarhed stærkt betones. Der var ellers et i hver Klasse begrænset Antal af Stor-Kommandører, Kommandører og Riddere samt Ekspektanter, og saa var der et Storkors og et Lillekors for Damer. Korset var et ottetakket Guldkors i hvid Emaille med en Laurbærkrans og et Billede af St. Joachim, desuden var der Uniformer for de forskellige Grader, og der gives en indgaaende Skildring af Optagelsesceremoniernes Skønhed og Højtidelighed, men alt det kunde dog forbigaas, naar fraværende Personer optoges.

Endelig maa det ikke glemmes, at Ordenen havde en Kansler og en Skatmester, og til Kancelliet skulde der indbetales Æresgebyrer ved Udnævnelser: 452 Dukater Species af en Stormester, 226 af en Storkommandør, 164 af en Kommandør og 82 af en Ridder; fra 1800 var Levett Hanson Ordenens Vicekansler og saare interesseret i at skaffe den Udbredelse.

Der foreligger fra 1788 en lille Tryksag om denne Orden, »Etat present de L'Ordre equestre seculier et chapitral de St. Joachim«, i hvilken alle daværende Ordensmedlemmer

var anført, mest Tyskere, adskillige Polakker og nogle Svejtsere samt to af Kongen af Danmarks Kaptainer, nemlig Chr. Fr. Bülow og August Fr. Bülow. I Slutningen findes forskellige Bekendtgørelser, og Sproget bliver her Tysk. Det indskræpes, at der ikke kan gives Henstand i de aarlige Kancellibidrag, og der tages til Genmæle mod den utilbørlige Formodning, at disse Penge »platterdings zum Privatvorteil der gegenwärtigen Administratoren des Ordens eingeholt werden«.

Endnu i A. M. Perrots »Collection historique des ordres de chevalerie«, Paris 1820, nævnes denne Orden under Sachsen-Koburg-Saalfeld,¹⁾ og paa Tavle XXXVII er der farvelagte Billeder af Ordenstegnene. Det oplyses, at Ridderne gør Løfte om Tilbedelse af det højeste Væsen, Tolerance mod alle Religioner, Troskab mod deres Hersker, Hjælp til trængende militære, fattige, Enker og faderløse under Devisen: Deo, Principi, Legi. Senere Vidnesbyrd om dens Eksistens eller Tidspunktet for dens Forsvinden er det ikke lykkedes at finde.

Videre beretter Levett Hanson, at for Ordenens almindelige Reputation havde det været af Betydning, at Leopold II 1790 gav Grev Christian af Leiningen Lov at bære dens Insignier, og at Frederik Wilhelm af Preussen 1791 gav en Løjtnant Cronhelm en lignende Tilladelse, men som han skriver: »Den Begivenhed, som har paatrykt Ordenen et uudsletteligt Berømmelsens Mærke, er Udnævnelsen og Optagelsen af Nelson, denne Nutidens berømmelige Helt, som Stor-Kommandør«.

Levett Hanson var kommet i Tanker om sin gamle Skolekammerat, og paa Nelsons Fødselsdag, den 29. Septbr. 1801 afgik et Brev til ham om den ham tiltænkte Ære; men først i 1802 fik han hs. Britanske Majestæts Tilladelse til at bære denne Orden, og den 2. April (altsaa paa Aarsdagen

¹⁾ Perrot S. 221.

for Slaget paa Københavns Red) blev Diplomet undertegnet af hs. Højhed Stormesteren, kontrasigneret af Kansleren og forseglet med Ordenens store Segl, hvorefter det straks afsendtes til den nye Stor-Kommandør.¹⁾

Nelson opholdt sig paa den Tid paa Landstedet Merton,²⁾ som Lady Hamilton havde fundet til ham, og hvor han, oftest sammen med Hamiltons, boede det meste af den Tid, han tilbragte i Land fra Oktober 1801 til Maj 1803.³⁾

En ikke videre velvillig Iagttager, Sir Gilbert Elliot, skriver om Nelson og Lady Hamilton paa dette Sted: »Hun propper Nelson med Skefulde af Smiger, som han tager saa roligt som et Barn Melpap. Hendes Gøren Kur til ham er ikke blot latterlig, men smagløs. Ikke alene Værelserne, men hele Huset, Trappeopgange og alt er ikke dækket af andet end Billeder af hende og ham af alle Størrelser og Arter samt Fremstillinger af hans Søslag, Vaabenskjolde, Minde-tavler til hans Ære, Flagstangen fra L'Orient o. s. v., et Overmaal af Forfængelighed, som modarbejder sit Formaal.«⁴⁾

En mærkelig Rolle spillede her Sir William Hamilton. Han var da 72 Aar, mens hans Kone kun var 37, og Nelson, hendes tilbedte Helt og Fader til hendes i Dølgemaal fødte Barn, Horatia, var 44 Aar gammel. Hamilton kunde vel nu og da beklage sig over, at hun var alt for optaget af Nelsons Sager, men der er langt flere Vidnesbyrd om et fuldkomment harmonisk Forhold indenfor denne Trekant,⁵⁾ og et saadant fremkommer ogsaa i et Brev, som Hamilton den 9. April 1802 fra Merton skrev til Levett Hanson⁶⁾ som Tak for et Brev af 25. Marts:

»De har været saa venlig at se i et mere gunstigt Lys, end

1) Orders of Knighthood I. S. 48—51.

2) Jeafreson: Lady Hamilton and Lord Nelson II. S. 237.

3) Smst. II. S. 239. Walter Sichel: Emma Lady Hamilton S. 384 ff.

4) Smst. S. 392.

5) National Biography XXIV. S. 226.

6) Privatarkiv.

jeg er mig bevidst at fortjene, mine Bestræbelser i hs. Majestæts diplomatiske Tjeneste i en lang Aarrække, idet jeg har haft den Ære at være Kongens Minister i Neapel i 37 Aar, og De kan nok forestille Dem vore Besværligheder og Lidelser i de sidste ni Aars begivenhedsrige Periode. Imidlertid har Lady Hamilton og jeg under disse Ulykker haft den gode Skæbne at gøre Bekendtskab med og vinde Agtelse og Venskab hos en af de bedste Mænd og sikkert Nutidens største Helt. De synes at være vel underrettet med Hensyn til vort rolige Tilflugtssted her. Det er en henrivende Villa, og Lord Nelson kan naar som helst være i Admiralitetet i Løbet af en Time.

Jeg er glad, hvis jeg paa nogen Maade var Dem til Nytte i Neapel. Jeg husker nogle illiberale Fremgangsmaader fra nogle af vore vildledte Landsmænd med Hensyn til Dem, men de nærmere Omstændigheder er helt ude af min Erindring. Lady Hamilton sender Dem de venligste Hilsener, og Deres gamle Skolekammerat Lord Nelson siger, at han vil føje et Postskriptum til mit Brev, hvilket i Sandhed vil gøre det værdifuldt«.

Efter Hamiltons endnu faste og klare Haand følger Nelsons lille Efterskrift med Venstrehaandens stejle, urolige Bogstaver.

»Jeg skulde visselig, min kære Herre, have besvaret Deres venlige Brev, som jeg modtog, efter at jeg havde forladt Rostock, men De omtalte ikke Deres Opholdssted. Jeg mindes med stor Fornøjelse, at De var i North Walsham, og jeg er meget taknemmelig over Deres venlige Erindring ved at forfølge min Løbebane gennem en lang og blodig Krig til en Periode med almindelig Fred, og jeg beder Dem om at tro, at jeg med de venligste Ønsker er Deres meget hengivne gamle Ven.

Nelson & Bronté«.1)

1) Saaledes kaldte Nelson sig, siden han af Kongen af Neapel havde faaet Titlen Hertug af Bronté.

Allerede et Par Uger efter, den 23. April, sendte Nelson sin fordums Skolekammerat en endnu længere Skrivelse.¹⁾ Levett Hanson havde aabenbart udbedt sig nærmere Oplysninger om nogle af hans Ordener til Brug for sit Værk, og som

some illiberal proceedings of some
of our wrong headed Country men with
respect to you but the circumstances
are quite out of my memory. Lady
Hamilton desires her kind Complts
to you, and your old School Fellow
Lord Nelson says he will add a Post-
script to my Letter, which will
make it valuable indeed!

I have the honor to be
Sir your most obedient and
obliged humble Servant

W. Hamilton

I certainly should my Dear Sir have answered
your kind letter which I received after my
leaving Rostock but you did not mention
your

Slutningen af W. Hamiltons Brev af 9. April 1802 og Begyndelsen af Nelsons Postskriptum.

ogsaa det Brev af 12. April 1801 til Kaptain Sneedorff, der endnu opbevares paa Søofficersskolen, viser, var Søhelten ingenlunde utilbøjelig til at tale om de Hædersbevisninger, der var blevet ham til Del, og fremhæve sig selv til Eksempel for andre. Spørgsmaalene angik St. Ferdinands og For-

¹⁾ Orders of Knighthood I. S. 176—77.

tjenesteordenen samt Halvmaaneordenen, som begge da var temmelig nye; den første var indstiftet i Maj 1800 af Kong Ferdinand af Begge Sicilier for dem, der havde gjort sig særlig fortjente af dette Rige; Nelson oplyser, at den særlig

Please forgive I recount with great
 pleasure your being at North Walsham
 and I am much gratified with your kind
 remembrance in tracing my career through
 a long and bloody War to the period of a
 general Peace, and I say you will believe
 me Dear ^{Sir} with every kind wish your
 much obliged old friend
 Nelson Horatio

Gust Hanson Esq.

Slutningen af Nelsons Postskriptum.

ge Grund til dens Oprettelse var, at St. Januariusordenen kun kunde gives til Romersk-Katolske, og han fortsætter: »Feltmarskal Suvorov og jeg var de to Udlændinge, som blev udvalgt, senere Kejser Paul, de andre Riddere var Kongen, hans to Sønner, Ministre etc«. Om den tyrkiske Halvmaaneorden, som blev stiftet i 1799, skriver han ikke uden Selvfølelse, at den blev sendt ham den 3. Aug. s. A. af Sul-

tan Selim den 3die »som et Tegn, som hans Minister udtrykte sig, paa Sultanens Agtelse for min Person. Efter Slaget ved København og Franskmændenes endelige Fordrivelse fra Ægypten var Sultanen saa tilfreds med, at jeg skrev mig som Ridder af Halvmaanen (som tilskrevet mig officielt ved Lord Elgin), at han besluttede at føje et Baand og Medaille til Stjernen«. Ordenen var ogsaa blevet tildelt Lord Elgin, Lord Hutchinson, Lord Keith »og nogle andre Generaler og Admiraler«. Yderligere har Nelson indlagt en egenhændig nærmere Beskrivelse af begge Ordeners Udseende og Maade at bæres paa, og han slutter: »Dette er alt, hvad jeg ved om de to Ordener, De hentyder til, og hvis det kan være Dem til nogen Nytte, er De hjertelig velkommen. Jeg er Dem meget forbunden for al Deres Opmærksomhed«. Da dette Brev paa Foden bærer Paategning med Nelsons Haand »Mr. Rühl«, og da Levett Hansons Sekretær og Kammertjener hed saaledes, er Oplysningerne maaske sendt til ham.

Levett Hanson arbejdede ivrigt for at skaffe sit Værk om Ridderordenerne Subskribenter og havde op mod hundrede, hvoriblandt mange af Samtidens kendte Navne, dog flest Englændere og slet ingen Franskmænd. Blandt hans Papirer ligger Breve fra Therese Mathilde Amalie af Mecklenburg-Strelitz, regerende Prinsesse af Turn und Taxis, Karl Frederik Markgreve af Baden, Hertuginde af Würtemberg m. fl. med Bestillinger paa Bogen, ligesom Arveprins Heinrich den LXI til Reuss-Schleiz-Köstritz ses at have besiddet den. Her i Landet var Baron Charles Selby eneste Subskribent. men Eksemplarer af Værket haves dog baade paa det kongelige Bibliotek og i Rigsarkivet.

I disse Aar opholdt Levett Hanson sig meget i Erlangen, fra hvilken By der i hans Bo ligger Regninger fra Aarene 1804—05, og han fattede Planer om et endnu mere omfattende Værk med statistiske Redegørelser for alle de Riger og Fyrstendømmer, hvis Suveræner besad Magt til at uddele

Ridderordener, med biografiske og geografiske Oplysninger; men efterhaanden som Forholdene paa Kontinentet blev vanskeligere for en født Englænder, dreves han mod Nord, og Regninger fra Hamborg vidner om, at han har haft Ophold der fra Efteraaret 1805 og i 1806, og han har sikkert her gjort den daværende engelske Resident Edw. Thorntons Bekendtskab. Fra Hamborg søgte han til det endnu neutrale Danmark, hvorfra han i Sommeren 1807 sendte Sir Brooke William Boothby, Baronet,¹⁾ et Rimbrev, hvor det bl. a. hedder:

»Kl. to spiser jeg sundt til Middag og drikker en Pægl gammel Portvin. Jeg følger Callisens²⁾ Raad: bader, læser, skriver og tager Motion i Frederiksbergs fortryllende Løvhytter, og Konversation forlyster de aftenlige Timer«.

Denne Idyl fik en brat Ende ved hans egne Landsmænds brutale Overfald, han maatte skyndsomst forlade Landet og søgte nu til Sverige, hvis Konge, Gustav IV Adolf, haardnakket fortsatte Kampen mod Napoleon.

Blandt hans Papirer findes endnu en Billet fra den britiske Gesandt, som var den samme Thornton,³⁾ der tidligere havde resideret i Hamborg og Altona, og hvis Indberetninger om Tilsitmødet mellem Napoleon og Alexander havde bidraget til at vække den Panikstemning i England, som førte til Overfaldet, skønt han bedømte den danske Stats Holdning meget forstaaende. I denne Billet, dateret 24. Januar, under-

¹⁾ Miscellaneous Compositions S. 263—73. Sir Brooke Boothby (1743—1824), Digter. »When a young man he moved in London society . . . as one of those who think themselves pretty gentlemen du premier ordre«. Senere var han en Forsvarer af Rousseau og den franske Revolutions Principper (National Biography V. S. 391).

²⁾ Henrich Callisen (1740—1824), Læge, jvnf. Dansk biografisk Leksikon IV. S. 485—86. Ifølge L. H.s Note i Miscellaneous Compositions S. 273: Sir Henry Callisen, M. D. Professor & Primarius of the Royal College of Chirurgery at Copenhagen, a Counsellor of State and Knight of the Royal Order of St. Waldemar or Dannebrog.

³⁾ Jvnf. Hist. Tidsskr. 8. III. S. 345—54, 361—64, 401—04, 417.

retter han Levett Hanson om, at han samme Aften vil præsentere ham for den svenske Konge. Om denne Præsentation findes en Beretning af en John Brown i hans Bog »The Northern Courts«,¹⁾ og selv om Forfatteren i andre Henseender afslører sig som en løs Sladderhank, kan hans Skilddring af den vandrende Ridder ikke være lutter Digt, men den er dog præget af Velvillie, mens Thornton fremstilles som en meget ynkelig Figur.

Russernes Angreb paa Finland var da den store Trusel, og den sjældent videre muntre Konge var den Dag særlig melankolsk, »og der var til visse intet ved Mr. Thorntons Person eller Optræden, som kunde hæve hans synkende Humør. Han stod foran den melankolske Konge mere modløs maaske, end da han underkastede sig sin første Examen i Cambridge, før han fik en Grad. Hans Skikkelse og Holdning manglede i lige Grad Lethed og Elegance. Hans skælvende Tale og sorrigfulde Ansigt forraadte en nedslaaet og forvirret Mand, og han fremførte en mager Tale paa meget slet Fransk i den værst mulige Form. Kongen syntes for fraværende til at lægge Mærke til Halvdelen af, hvad han sagde; og Grevinde L. erklærede, at hvis en fremmed havde set ham et andet Sted, kunde han have formodet, at det var en Tjener, udstyret i sin Herres Galadragt, der morede sig med at efterligne en Hofmands Mine.

Ikke forholdt det sig saaledes med den Herre, han førte hen til Tronen, det var den tykke, muntre Ridder Sir Levett Hanson. Han var klædt i selv samme Dragt, i hvilken han 30 Aar før i Tiden var blevet præsenteret for den forrige Hertug af Modena som Kammerherre ved dette lille, men polerte Hof. Selvfølgelig var blot i Tidens Løb dette engang saa straalende Skrud blevet meget medtaget. Bundfarven var blaa, Broderiet Sølv, Kniplingerne meget smudsige, men dog kunde enhver se, at Klædningen var syet efter Maal, thi i

¹⁾ Nævnte Værk II. S. 322—26.

Hertugdømmet Modena var der sandsynligvis ingen anden, som kunde have baaret den. Hans Ansigtstræk var meget smaa, Ansigtet rundt, Teinten meget frisk, Haaret let rødt, men hans smaa Træk var begravet i en Masse tilgroet Kød, og han var blevet saa uhyre tyk, at han lagt paa Ryggen vilde have kastet en ligesaa lang Skygge, som naar han stod op; men selv om hans Skikkelse var svær og lidet kavaler-mæssig, saa var hans Holdning en Adelsmands, hans Opførsel beleven og hans Mine indtagende. I Henseende til Lærdom, Smag og Humør havde han faa jævninge, og maaske var der i hele Europa ingen, som bedre forstod den behørigte Bestridelse af devigtige Pligter, som kaldes Bordets Honnør.

Det var dog ikke hans overordentlige Tykkelse, ej heller Guldnøglen i Knaphullet eller Baandet og Storkorsordenen, baaret om Halsen, som tiltrak hvert et Øje, men hans Paryk, som til visse var unique. Den var af Form, hvis man kan tale om Form, som en Grødgryde, dens Farve, hvis den nogen Sinde havde været ensfarvet, havde undergaaet en Mangfoldighed af Forandringer, og der kunde findes enhver Afskygning mellem Gulerod og Skarlagen. Haaret syntes snarere at ligne det, der gror paa Køer, end hvad der høstes paa Menneskehoveder. Det var en Halvkugle, alt Haar af samme Længde, og den kunde ikke siges at have hverken For- eller Bagdel, og den muntre Ridder plejede at sige, at han kunde klæde sig selv paa i Mørke, saa vidt hans Paryk angik, uden Fare for at sætte den galt.

Da Mr. Thornton, førende sin muntre Landsmand, nærmede sig Tronen, syntes den fraværende Konge at vaagne som af en Drøm og øjeblikkelig at blive fattet og opmærksom. Hvert Øje var rettet mod de to Englændere og Sir Levetts ubeskrivelige Paryk.

Det beskrives videre, hvorledes den lattermilde Hertuginde af Sødermanland og Hoffets Damer havde meget ondt ved at beherske sig, men Kongen forstod ikke Spøg. »En større Kontrast i menneskelig Skikkelse, end den, der frem-

bød sig i Kongens og Sir Levetts Personer, kunde næppe tænkes: Den første lignede en Cylinder af ringe Diameter, den anden en Kugle«. »Efter at Levéen var overstaaet, havde Sir Levett Æren af en privat Audiens. Kongen spurgte ham paa Tysk, om han ikke var den Herre, der havde skrevet et Brev til ham fra Hamborg med Anmodning om en Redegørelse for alle de Ridderordener, der havde eksisteret og endnu eksisterede i Sverige. Bukkende saa dybt, som hans Skikkelses Rundhed tillod ham, svarede Sir Levett bekræftende. »Jeg besvarede Deres Brev«, sagde Kongen, »og sendte Dem den ønskede Underretning«. Sir Levett smilede huldsaligt, bevægede sit Hoved ærbødigt og bukkede dybere end før. »Jeg læste Deres Bog«, fortsatte Gustav, »og beundrede den i høj Grad. Jeg er lykkelig ved at se Dem ved mit Hof og haaber, at De maa glæde Dem ved et godt Helbred og tilbringe Deres Tid behageligt i denne nordlige Hovedstad«. Helt overvældet ved saa stor Nedlædighed bukkede Sir Levett saa dybt, at han tabte Balancen og nær havde kastet sig for Kongens Fødder, som da han stod op for at trække sig tilbage, sammenlignet med vor fede Ridder, lignede en Mynde, der stod paa Bagbenene«.

I en Note tilføjer Beretteren John Brown, at han ikke kan opklare Grunden til, at Levett Hanson tilbragte en saa stor Del af sit Liv i Italien, Tyskland, Frankrig, Danmark og Sverige, men da han i 1808 lærte ham at kende, kunde ingen i højere Grad opføre sig som en Gentleman. Hans Selskab var meget ombejlet, og han var yderst respekteret af alle, der kendte ham.

Et stort Antal svenske Subskribenter paa Bogen om Ridderordenerne fra Magister Brandström i Uppsala til Ærkebiskop Lindblom vidner om, at han har forstaaet at skaffe sig Indpas, ligesom Regningerne fra Desguillon i Karduanmakergaten i Stockholm giver deres Vidnesbyrd om hans Nydelse af Bordets Glæder.

I Foraaret 1809 afsattes Gustav Adolf, og i August 1810

vælgtes Bernadotte til Tronfølger. Det er vel tvivlsomt, om det er politiske Begivenheder eller Levett Hansons Vandrelyst og mulige Utilfredshed med Klimaet i denne nordlige Hovedstad, der bevirkede, at han gennem Kammerherre Baron Charles August Selby søgte at faa Lov til at bo i Danmark. Desværre haves der intet Andragende derom fra ham selv, idet der kun foreligger en Ansøgning, dateret 22. Juni 1810, fra Selby, hvor han skriver:

»St. Joachims Ridderen, Hr. Levett Hanson, som for noget siden har tilbragt et Aar i København og nydt den Lykke, som tilfalder Deres kgl. Majestæts Undersaatter, saa sig nødsaget til som barnefødt i England at forlade det her valgte behagelige Opholdssted. Da han for mange Aar siden har forladt England, hvor de fleste af hans Ungdomsvenner senere ere døde, saa har han siden opholdt sig i Sverige og det for det meste i og ved Stockholm. Han finder sig imidlertid intet Steds saa vel tilfreds som i vort kære Danmark, og han har anmodet mig om allerunderdanigst at ansøge Deres kgl. Majestæt om, at det maatte vorde ham tilladt at komme her tilbage i tilkommende Oktober eller November Maaned for at opholde sig her og at nyde Lykken under Deres Majestæts milde Regering. Hans Ønske er at forblive her, til Krigs-Urolighederne ere overstandne, og han forsikrer mig i hans Skrivelse af 7. ds., at han ikke alene vil forpligte sig til at afholde sig fra al Brevveksling med England, undtagen for saa vidt hans Pengesager maatte udfordre det, men og forbinde sig til, at de Breve, som i denne Henseende maatte være uundgaelig fornødne, skal leveres aabne til Deres Majestæts Generalstabs Bureau for derfra at vorde fremsendte.

Overbevist om Renheden af Hr. Ridder Hansons Hensigter tør jeg staa Deres Majestæt til Ansvar for Opfyldelsen af hans indgaaende Forpligtelser og ansøger derfor allerunderdanigst Deres kgl. Majestæt om, at omtalte min Ven til sin Tid maatte meddeles de fornødne Passer til hans Rejse hid

og Deres kgl. Majestæts allernaadigste Tilladelse til, at maa opholde sig i den kongelige Residensstad, indtil Krigs-Urolighederne ere overstandne«.

Denne for Konge og Land lige smigrende Appel kunde Frederik VI. ikke modstaa, men resolverede under 25. Juni, at St. Joachims Ridderen maatte komme hertil og forblive indtil Krigens Ende. Kautionen for ham underskrevs dog ikke af den ansøgende Selby, men af hans Søn Kammerherre, Baron Charles Borre Selby, paa den da fraværende Faders Vegne den 5. Juli og indeholder ogsaa Forpligtelsen om Brevenes Censur af Generalstaben, men den omtales ikke i det til Levett Hanson den 14. Juli sendte Brev, som Selby fik til Besørgelse, da Levett Hansons Adresse ikke kendtes. Samme Dag afgik der endvidere Skrivelser til Amtmanden over Frederiksborg Amt af Hensyn til Helsingør-Overfarten og til Københavns Politimester om hans Opholdstilladelse.¹⁾

Naar Levett Hansons Andragende havde saa udpræget Medbør, skyldes det sikkert, at Selby'erne paa det Tidspunkt i saa høj Grad havde Kongens Gunst, idet den yngre Selby netop i de Dage stod over for den Rejse til Sverige, hvor han under Foregivende af at varetage sin Faders pekuniære Interesser i Landet i Virkeligheden skulde sondere Stemningen og virke for, at de trende nordiske Kroner ved den forestaaende Rigsdag i Ørebro kunde samles paa et Hoved, nemlig Kong Frederiks.²⁾

Den meddelte Tilladelse synes i hvert Fald at have forbaavset den danske Gesandt i Stockholm, Grev v. Dernath, der paa en Forespørgsel af 31. August i September 1810 fik Underretning om, »at Sir Levett Hanson har virkelig af hs. Majestæt erholdt Tilladelse at opholde sig her saa at det

¹⁾ Danske Kancelli, 2. Dpt. Brev Nr. 2083/1810, Brevhog 1810 II. Nr. 2090, 2091. (Rigsarkivet).

²⁾ Dpt. for de udenlandske Sager, Geheimeregistratur 1810 Juli Nr. 74. (Rigsarkivet).

ifølge heraf ikke kan medføre nogen Betænkelighed at give ham det forlangte Pas, i Fald han vedbliver at anse et saadant nødvendigt til sin Hidrejse«. ¹⁾

Med Sekretær og Kammertjener Rühl samt Husholderske drog Levett Hanson da fra Stockholm og slog sig ned i Nr. 21 paa Vestervold, hvilket Hus staar endnu, om end ombygget og forhøjet i 1840erne. Det maa da have ligget hyggeligt ud mod Volden, og det var et i alle Maader velbygget og solidt Hus med Kælder, Stue og 3 Etager. ²⁾

Han synes ikke at have haft Vanskeligheder med sin Korrespondance med England, thi ligesom i Stockholm stod han i livlig Brevveksling med sine engelske Forbindelser baade om St. Joachimsordenens Sager og angaaende Administrationen af sine Ejendomme og Kapitaler, hvorom Brevbunderne i hans Efterladenskaber vidner, idet der findes en hel Serie af Breve 1803-1814 fra hans Sagfører i England, William Brooke, om Ejendommene, hvis Udbytte i 1803 ansloges til: Normanton Lst. 110, Snyderdale 70, Whitwood 30 = Lst. 210. Desuden havde han Renter af lidt Kapital, men kunde jo nok have Brug for større Indkomster, og i det Brev af 8. November 1803, hvor Brooke gjorde Rede for Stillingen, tilføjer han:

»Det glæder mig at høre, at De rimeligvis vil finde Beskæftigelse i Deres Embede som Vicekansler for St. Joachimsordenen paa en Maade, som passer med Deres Smag og Livsvaner og samtidig vil bringe nogen Fortjeneste. Livet uden Beskæftigelse i en eller anden Retning bliver kedeligt, og enhver Beskæftigelse forsødes, naar den frembringer en beskedent Fortjeneste, men den giver dobbelt Fryd, naar den Stræben, en Mand er optaget af, er af en saadan Natur, at den ophøjer hans Karakter og samtidig fylder hans Pung«.

Da Levett Hanson i 1807 var draget til Stockholm, fore-

¹⁾ Dpt. for de udenlandske Sager, Geheimmerregistratur 1810 Sptbr. Nr. 41.

²⁾ Kbhvns. Brandforsikrings Vurderingsforretninger. (Landsarkivet).

slog Brooke ham dog at vende hjem til England; »hvis De skulde mene, at London er for dyrt et Opholdssted eller York for blottet for litterært Selskab, saa er der Universiteter og Kollegier i andre Dele af Kongeriget, hvor Litteraturen dyrkes, og hvor Opholdet i Henseende til Omkostninger er tilstrækkelig rimeligt. Devil bemærke, at jeg ikke har nogen Tanke om, at De skulde bo paa Deres Ejendom, thi i Betragtning af de Livsvaner, De paa nærværende Tid maa have lagt Dem til, tror jeg virkelig ikke, at dette vilde være efter Deres Smag«. ¹⁾)

Her er maaske noget af Forklaringen paa Levett Hansons Forkærlighed for Udlandet. Hans engelske Indkomster har dér tilladt ham at leve i Kredse og dyrke Interesser, som den højere Levelfod i hans Hjemland vilde have afskaaret ham fra.

Brevene fra William Brooke omhandler ogsaa to andre Forhold, som aabenbart har ligget ham meget paa Sinde, nemlig dels Oprettelsen af et Testamente til Fordel for hans Sekretær og Kammertjener Rühl, dels hans Malerisamling i England. Rühl var hans »man of all work«, men Tjeneren var vist i nogen Grad blevet Herre i Forholdet. Der findes en lille Lap fra Levett Hanson til Rühl i Anledning af en tilsyneladende Uoverensstemmelse i de engelske Opgørelser af hans Tilgodehavender i 1804, som han nærmere gør sin Hovmester Rede for, hvorefter han skriver: »Det er ikke mig, som ikke har nogen Tillid til Dem; det er Dem, der aldrig tror mig. — Jeg vil kun tilføje, at godt Humør eller god Natur avler Tillid«, og han slutter: »De skulde være mere nobel i Deres Slutninger og ikke for stedse mistænke og fordømme den Mand, De engang havde stor Agtelse for, og De burde fremdeles anse mig for Deres bedste Ven, men jeg vil ikke skændes længere med Dem«. ²⁾)

Malerierne havde Levett Hanson arvet efter en Tante

¹⁾ Privatarkiv, Brookes Brev 12. Decbr. 1807, Nr. 20.

²⁾ Smst., Brookes Brev 6. Febr. 1804, Nr. 4.

med Normanton, og der var godt en Snes. Det største, 4 Fod 10" × 4 Fod, var et vellignende Portræt af Samlingens Ejermænd, ellers var der en Del Hollændere og Italienerne, men dog ogsaa »Mary, Queen of Scotts« og Sir Thomas Gangrave. A. D. 1570, begge malet paa Træ.¹⁾

Det meste af Samlingen var nu betroet i Brookes Vare-tægt; 12. Maj 1807 skriver han, at han vilde ønske, at den Værdi, Levett Hanson havde tilskrevet baade enkelte Billeder og Samlingen i sin Helhed, ikke saa langt havde overgaaet, hvad de nogen Sinde vilde indbringe.²⁾

Af et senere Brev, dateret 23. Juni 1810, fremgaar det, at Levett Hanson har foræret nogle Portrætter til Familie, men som Brooke skrev, var det 20 Aar siden, han havde set dem, saaledes at han vistnok ikke erindrede, i hvilken Tilstand de havde været. For Billedet af den berømte Doctor Bentleys Kone var der ikke engang kommet en Tak, skønt hun var Modtagerens, Dramatikeren Richard Cumberlands,³⁾ Bedstemoder. A. Stanhope, der blandt andet fik et Billede af den første Grevinde af Chesterfield, kvitterede dog for Modtagelsen, men beklagede Billedernes elendige Forfatning, og mente, at hvis Levett Hanson havde kendt deres sande Tilstand, vilde han næppe have ulejliget Brooke saa meget dermed, og han var meget bange for, at der ikke kunde gøres noget for at faa bragt dem i en mere præsentabel Stand.

Den Hanson'ske Malerisamlings Værdi eller rettere Mangel paa Værdi afslørede dog navnlig efter hans Død, da hans Svoger og Søster nægtede at modtage noget Billede derfra; Brooke foreslog dog, at hvad der var igen af den, skulde sendes til London og sælges dér, da det ikke vilde være muligt paa Landet at opnaa en rimelig Pris; paa

1) Privatarkiv, Brookes Brev 17. Marts 1806, Nr. 12 b.

2) Smst., Sammes Brev Nr. 19.

3) Smst., Sammes Brev Nr. 29. (Richard Cumberland (1732—1811), se National Biography XIII. S. 290—93).

Grund af Boets Tilstand maatte alt gøres i Penge. Efter det Forløb, Skiftet siden fik, er det endelige Resultat dog blevet anset for at være de danske Myndigheder ganske uvedkommende.¹⁾

En meget betydelig Del af Levett Hansons Brevveksling i Stockholm og København drejede sig dog om St. Joachimsordenens Sager; han var her i Forbindelse med adskillige Korrespondenter af en saadan Betydning, at de fortjener Omtale, og baade han selv og hans Orden kommer ogsaa til at staa i et klarere, om ikke skønnere Lys.

Der er saaledes et Brev, dateret Heralds College 20. September 1809 fra Edmund Lodge (1756—1839),²⁾ som havde et Embede i dette og var en meget yndet Forfatter af Biografier, bl. a. til det 40 Foliobind svære Værk »Portraits of illustrious Personages of Great Britain, engraved from authentic pictures«. Han synes at have været et Sidestykke til Levett Hanson: »I Optræden var han Høfligheden selv, i Politik en stiv Tory og erklærede sine Meninger i alt, hvad han skrev. Han var altid rede til at hjælpe betrængte Forfattere«. Ogsaa i dette Brev udtaler han sig meget aabenhjertigt om en Slyngel: »Lad os af Hensyn til den engelske Kirke, den romerske Kirke, Moskeen og Synagogen og alle andre regulære fromme Institutioner glæde os over, at denne Skabning er en stiv Metodist«. Det ses, at Levett Hanson havde anmodet ham om at udarbejde en Liste over alle de Englændere, der siden Henrik VIII's Tronbestigelse havde været Medlemmer af udenlandske Ridderordener, men han svarer, at det kun vil være muligt fra det Tidspunkt, da Kongens Tilladelse dertil skulde indhentes, hvilket først sent blev almindeligt. Angaaende Opnaaelse af en Tilladelse til at bære St. Joachimsordenen siger han, at Opnaa-

1) Executor-Bilag Kk.

2) National Biography XXXIV. S. 57—58. Blandt hans heraldiske Værker var ogsaa »List of the Great Shield of Quarterings of Sir Egerton Brydges«.

elsen af slige Tilladelser alene er Resultat af Intriger og Gift, gydt i en stor Mands Øren. Alt med Hofmænd og Ministre drives som Forretning, og hvis en modsat Forretning har Forspringet, kan det kun med Held modarbejdes ved en anden.

Den, der havde Vanskelighederne hermed, var vistnok en anden af Samtidens litterære Gentleman, nemlig Samuel Egerton Brydges (1762—1837).¹⁾ Han var en ringe Digter — ligesom Levett Hanson — men en fortjenstfuld Udgiver af ældre engelsk Litteratur og genealogisk Forfatter. 1806 paabegyndte han saaledes en ny Udgave af Collins: Peerage of England, sluttet 1812 med 9. Bd., hvilket Værk fandtes mellem Levett Hansons Bøger i København; men han havde ikke haft Lykken med sig, da han ivrigt stræbte efter at faa officiel Anerkendelse af sin ældste Broders Krav paa Titlen: Baron af Chandos, dog havde han een Trøst. Hans Biograf skriver: »I 1809, fem Aar efter Afgørelsen af Chandos-Sagen, modtog E. B. med betydelig Tilfredsstillelse den svenske St. Joachims Ridderorden. Han skrev fremtidig efter sit Navn Bogstaverne J. K.²⁾ og titulerede sig »Sir«, skønt selvfølgelig uden heraldisk Ret«. Først 1814 blev han engelsk Baronet.

I et Brev, dateret Denton ved Canterbury d. 8. Oktober 1809, udtrykker han sin store Glæde over Ordenen, men skønt han havde faaet Insignierne i Januar 1809, havde han endnu ikke opnaaet Kongens Tilladelse til at bære Ordenen, »men jeg har ikke anset dette for at være af væsentlig Betydning mod den Ære, St. Joachimsordenen har vist mig, idet jeg i mit Tilfælde (holdt ude, som jeg er, af mine britiske Rettigheder til høj Rang) anser en udenlandsk Udmærkelse for at være overordentlig at foretrække fremfor hvilken som helst Æresbevisning, der kunde gives mig hjemme«.

1) National Biography VII. S. 164—66.

2) Joachim's Knight.

Denne Betragtning af Brydges deltes dog ikke af Warren Hastings (1732—1818),¹⁾ den fordums General-Guvernør over Bengalen, der endnu ikke havde faaet Oprejsning efter den berømte Proces 1787—95 angaaende hans Administration; Levett Hanson har aabenbart henvendt sig til ham og tilbudt ham Joachimsordenen; men i et Brev, dateret Daylesford House 1. Januar 1808, takker han først for den usædvanlige Underholdning, Levett Hansons Breve altid bereder ham ved den dem særegne Elegance og Vivacitet, og skriver dernæst: »Jeg kan ikke lade være at gentage min Tak for det Gode, som De lægger i min Magt at modtage (det ved jeg) lige saa sikkert, som hvis Kapitlet havde udstyret Dem med aktmæssig Myndighed til at foreslaa det, og min Beklagelse af ikke at være i Stand til at modtage det. Mine Grunde har jeg omtalt, men jeg ønsker at forstærke dem (for at jeg ikke skal udsætte mig for Beskyldningen for utaknemmeligt at have forsømt Midlerne til at opnaa den tilbudte Værdighed) ved at tilføje, at hver een, som siden min Tid har udfyldt det Embede, som jeg længe og lykkeligt har beklædt, har modtaget Ærestitler fra vor fælles Herre, og ikke faa af lavere Stillinger er blevet adlede; men jeg er ostentativt blevet udelukket fra kongelig Gavmildhed og Ære, saaledes at jeg ikke vilde have bevirket nogen Forøgelse af Ordenens Anseelse, hvis den havde optaget mig, siden Verden vilde have sluttet og vilde have været berettiget i den Slutning, at en saadan Forskel i Behandling skyldtes i lige Grad min Mangel paa Fortjeneste og de andres Fortjeneste. Jeg har ingen Appel mod en saadan Dom, heller ikke har jeg tilstrækkelige Grunde til at disputere Retfærdigheden af den, men vil slutte mit Brev med følgende Historie, som ved sin Troskyldighed kan give denne Del af det en Interesse, som de forudgaaende Sider

¹⁾ National Biography XXV. S. 136—147.

beklageligt mangler, og overlade det til Dem at gøre den rette Anvendelse af den.

I Begyndelsen af denne Tidsalder, d. v. s. for henved 5000 Aar siden, blev en Bramin af stort Ry for Hellighed ved en Fejltagelse af Rettens Betjente dømt til at sættes paa Spid. Hans Trosfæller omgav Pælen, og da de kendte hans Uskyldighed i den Forbrydelse, som var anført mod ham, spurgte de ham, med hvilken skjult Brøde hans Sjæl var besmittet, siden den krævede en saa forfærdelig Bod. »Jeg ved det ikke«, svarede han, »hele mit Liv har været viet uophørlige Fromhedsgerninger mod Gud og Godgørenhed mod Menneskene; gaa ikke i Rette med den Almægtiges Retfærdighed, men vær forsikret om, at jeg maa have begaaet nogle forfærdelige Synder i min tidligere Tilværelse, mit følgende Liv i uplettet Hellighed har nu vist sig at være en utilstrækkelig Bod, og den sidste Pinsel er kun tilføjet for at fuldkomme den«. —

Warren Hastings slutter sit Brev med en Hilsen fra sin Frue til Levett Hanson, affattet i saadanne Udtryk, at der maa have foreligget et personligt Bekendtskab.

Imellem Levett Hansons Papirer findes endnu et Brev fra Warren Hastings, dateret Daylesford House 15. November 1809. Han meddeler, at han og hans Hustru har tegnet sig som Subskribenter paa et nyt Værk af Levett Hanson, men han viger tilbage for at bruge sin Indflydelse til at bevæge andre dertil; »min Kreds af Venner, som i sig selv ikke er stor, bestaar kun af værdige Mænd i trængende Omstændigheder eller i den Nødvendighed at øve stræng Økonomi. Til den ene eller den anden af disse Klasser nærmer hele dette Kongeriges Landadel sig hurtigt ved de ubillige Byrder, Regeringen tvinges til at paalægge dem.

Ogsaa jeg har været Udgiver og tildels Forfatter af en Bog, som jeg forstaar, De har set, og jeg har længe ønsket at sende Dem et Eksempplar af den Jeg vil bede Dem modtage min Bog, som en Ære og Gunst mod mig, thi De

vil snart opdage, at det er et Værk af ren Forfængelighed og Egenkærlighed, retfærdiggjort alene, hvis det kan retfærdiggøres, ved Nødvendigheden af at modarbejde andres Bestræbelser, endog efter min Frikendelse ved Verdens første Domstol, for at overlevere min Karakter til Efterverdenen med Vanære. Jeg er ked af, at jeg ikke med passende Anstændighed kan bede Dem om at gifte Dem, saa at min Bog kunde have en Chance for at blive Arvegods til Efterkommere af Deres Blod. Ganske vist vil i hvert Tilfælde en eller anden blive Ejer af den, men han vil ikke være en Hanson, og det er kun til en af denne sjældne Æt, at jeg ønsker at betro dette Vidnesbyrd om min Karakter«.

Ogsaa denne Gang hilser han fra sin Frue og meddeler, at hun stærkt har tilskyndet, ja ligefrem først foreslaaet ham at sende det omtalte Eksemplar af Bogen: Governor Warren Hasting's Trial, som senere fandtes i Levett Hansons Bogsamling i København.

Warren Hastings lover endvidere at bringe sin Ven Sir Charles det Budskab, Levett Hanson havde givet ham. »Skönt jeg elsker ham og hans elskværdige Frue mere end næsten alle Guds andre Skabninger, saa er der dog gaaet Uger — jeg frygter Maaneder — siden jeg sidst skrev til dem«.

Den nævnte Sir Charles var en Søn af Fru Hastings i hendes første Ægteskab med Baron Imhof og var ogsaa Ridder af St. Joachimsordenen. Da Warren Hastings i 1769 drog ud paa sin anden Rejse til Indien, var Baron og Baronesse Imhof med samme Skib; Baronen var Officer fra en tysk Smaastat og søgte Tjeneste i Indien, men forlod Konen der, hvorpaa Hastings ægtede hende i 1777. Da hun saaledes havde forladt Tyskland, inden Levett Hanson kom dertil, er det ikke sandsynligt, at deres Bekendtskab skriver sig fra dette Land.

Et andet Medlem af Ordenen, som omtales i disse Breve, var Viceadmiral Philip d'Auvergne, Hertug af Bouillon, der

paa Kapitulsforsamlingen i Erlangen i 1803 var blevet udnævnt til Stor-Kommandør, men først i 1807 havde faaet den engelske Konges Tilladelse til at bære Ordenstegnene.¹⁾ Vanskeligheder af en anden Art havde man med en vis George Knudson i London. I et Brev af 11. November 1810 beretter en af Levett Hansons Korrespondenter, Geo Davis, beklagende, at det ikke var lykkedes i rette Tid at faa den alt valgte Ridder til at betale Gebyrerne, og siden havde han desværre ofret 40.000 Lst. paa en Elskerinde og var nu ganske behersket af denne »Virago«, der havde skræmmet ham til Underkastelse ved Trusler om Død ved Kniv, Ildrager eller hvilket som helst andet forhaandenværende Vaa-ben, og nylig havde hun i hvert Fald knækket en Finger paa ham med en Ildrager. Vel var de nu blevet skilt, men til Gengæld var han faldet i Kløerne paa hendes Sagfører, og hans Vogne, Heste og Bohave var beslaglagt for Gæld, paadraget under Samlivet med den omtalte Dame. Udnævnelsen og Insignierne, som Ordenens Bankforbindelse i London allerede havde sendt til Brevskriveren, havde denne derfor igen returneret.

I et følgende Brev af 2. September 1811 oplyses paa Levett Hansons Forespørgsel, at Knudson ganske rigtig er af dansk Afstamning, idet hans Fader, der havde været Officer i britisk Tjeneste, var fra Danmark; men med Pengene var man lige vidt. Han havde lovet at betale 150 Lst., men opholdt sig nu i Irland, og et Brev af 9. December s. A. viser, at Pengene ej heller da var indgaaet.

Korrespondancen omhandler ogsaa andre Kandidater til St. Joachimsordenen. Der var Hans Velærværdighed, Mr. Benson (Broder til General Benson og til Enkegrevinden af Normanton), som var Kansler af Emly i Irland, i hvis Domkirke han havde en Korstol; han besad desuden fem dertil hørende Præstekald. Han havde ønsket et Prælatur i Orde-

¹⁾ Privatarkiv, Brookes Brev 11. Januar 1808, Nr. 22.

nen og forhørt sig, om han straks kunde faa Ordenens emallerede Tegn, og om den medførte en Mitra, eller hvad der ellers kunde anbringes over hans Vaaben. Desværre var ogsaa han kommet i Vanskeligheder, hans fem Beneficier i Irland var af et skrappere Regimente blevet inddragne, fordi han ikke residerede paa Stedet, men foretrak at opholde sig i England, og under de Forhold havde han faaet andet at tænke paa.

Geo Davis's ældste Søn, som var Officer i den engelske Hær, der i Øjeblikket kæmpede i Spanien, var ogsaa paa Tale som et passende Ridderæmne, og Faderen tillader sig at give Levett Hanson gode Raad med Hensyn til Ordenens Udnævnelsesdokumenter. »Jeg vilde ønske, at Dokumentet var paa et hvilket som helst andet Papir end engelsk, om end af ringere Kvalitet, da han ikke vil være i Stand til at faa det gennem vort Vaaben-Kollegiums skinsyge Undersøgelse«. I et andet Brev anbefaler han, at det skrives paa Latin, Tysk eller Fransk med vedføjte Oversættelse, hvis det er paa Latin eller Tysk. Da det var en kontinental Orden, maatte der helst bruges et kontinentalt Sprog, og »hvis det var skrevet paa Papir som den Konvolut om Deres Brev til mig, som har en Vandmærkekant, vilde det se smukt ud og ikke ligne engelsk og vise indre og ydre Tegn paa Ægthed«.

Levett Hansons Bankforbindelse i London var Firmaet Hammersleys & Co., der var hans Kommissionær i alle Retninger, distribuerede hans Bøger, udleverede St. Joachimsordenens Insignier mod Indbetaling af de fornødne Gebyrer og modtog hans engelske Indtægter; derfor udgør Opgørelserne fra dette Firma en Del af Boets Papirer; men som den omstændelige og vidtløftige Brevskriver, Levett Hanson var, kunde han ikke nøjes med Firmaets officielle Forretningskorrespondance; dets Chefer har næppe haft Tid og Lyst til at give sig i Kast med denne Kunde, men det havde Firmaets korresponderende Kontorist C. D. Pearce, for hvem denne vandrende Ridder var Æventyret og Budbringeren

fra en større Verden. Han følte sig bæret, naar han fik Ros for sine Breve, og der er ingen Ende paa hans Beundring for Levett Hansons klassiske Stil og Elegance.

Af hans Breve kan det ses, at Levett Hanson har fundet en meget god Modtagelse i København og ogsaa der har vidst at komme med, hvor det gjaldt. 31. August 1811 skriver saaledes Pearce: »Jeg ønsker, jeg kunde have byttet Plads med Dem, da De fik Indbydelse til den kongelige Fest, De omtaler. Jeg kan let tænke mig, at Scener af denne Art i Længden maa blive flove, men der er intet, jeg længes saa heftigt efter som at se Verden«. Frederik VI's Hoffest synes saaledes ikke at have virket videre opmuntrende paa Levett Hanson, der i et Brev af 4. Juni 1811 takkes for den Skildring, han har sendt Pearce af det københavnske »Society«; om hans Færd i dette er det ellers ikke lykkedes at finde Beretninger.

Samme Pearce tog sig naturligvis ogsaa af St. Joachimsordenens Sager. I hans Breve omtales saaledes den vanskelige Sag med Knudson, der, hvis han ikke gik ind paa Levett Hansons Vilkaar, vilde faa et fordømmende Manifest offentliggjort efter Mortensdag, og Pearce fortsætter: »Skulde jeg møde nogen, som ønsker at anlægge Deres ærværdige Ordens Baand, og som jeg vilde anse i enhver Henseende værdig til den Ære — for dette vilde for mig være en sine qua non — vilde jeg til visse føle mig stolt ved at gøre Dem bekendt med en saadan, men Ak! hvor faa er der i denne vanslægtede Tid, paa hvem Benævnelsen: en sand Ridder med Rette kan anvendes«; unægteligt et ejendommeligt Tilbud fra et ungt Menneske til Kansleren for den ærværdige Orden!

I disse Breve omtales ogsaa en anden pinlig Affære med en vis J. J. Oddy, om hvem det 8. April 1811 meldes, at han hos Hammersleys & Co. har deponeret en Pakke Ordensinsignier, som han ikke vilde betale for, da han hævdede, at Levett Hanson skyldte ham Penge. Der findes des-

uden et meget skrappt Brev af 22. April 1812 fra samme Oddy selv, hvor han først mod Levett Hanson citerer et af hans egne velskrevne Breve om Ærlighed og fair play og derpaa minder ham om, hvorledes de begge havde været i København i det skæbnesvangre Aar 1807: »De husker den hovedkulds Maade, hvorpaa De forlod København, og da al britisk Ejendom blev beslaglagt efter den britiske Rømning. De havde efterladt hos Hr. Duntzfeldt eller Hr. Otte to Tønder Ale, som De naturligvis var bange for at medtage, og disse vilde ikke beholde dem, fordi de var Deres. De skyldte Hr. Duntzfeldt en vis Sum, som jeg betalte for Dem; jeg fik Pant i de to Tønder Ale, men de blev aldrig udleverede til mig«. Han var paa den Maade kommet af med 10 Lst. og gav nu igen paa alle Hansons moralske Forelæsninger, om end hans Tid ikke tillod ham at anvende en saa udstuderet Stil og Fremgangsmaade, som Hanson betjente sig af.

Det hænder ogsaa, at andre af hans Korrespondenter meddeler, at de desværre ikke har Tid eller Evne til paa behørig Maade at behandle de politiske eller litterære Æmner, han saa elegant og veltalende har udviklet i sidste Brev, men maa gaa lige til Sagen. —

Den Bog, Levett Hanson paa dette Tidspunkt var optaget af at skaffe Udbredelse, var »Miscellaneous Compositions in verse, illustrated by occasional prefatory introductions and copious explanatory notes, by Sir Levett Hanson«, som han i 1811 havde faaet trykt hos J. Fr. Schultz: 20^{1/2} Ark stor Oktav, 25 Rdlr. pr. Ark, for 300 Ekspl. = 512 Rdlr. 3 Mk.¹⁾ For den Pris havde han faaet fremstillet en særdeles tiltalende Tryksag, som tjener baade ham og Bogtrykkeren til Ære. Han maa have haft en god Smag, ikke blot, naar det gjaldt Bordets skønsomme Forsyning, men ogsaa i slige Tilfælde; thi skønt denne Englænder fik sin første Bog

1) Privatarkiv. Regning dateret 27. Septbr. 1811.

trykt i Hamborg hos J. C. Brüggemann og den anden i København, har han forstaaet at give begge Værker et vederhæftigt engelsk Udseende med klare rene Typer og vel afbalancerede Sider, og skønt de saaledes begge er trykt i Udlandet, er de i en forbavsende Grad fri for Trykfejl; Levett Hanson skrev selv en saare tydelig Haand, en klar Stejlskrift, hvor hvert Bogstav faar, hvad der tilkommer det.

Bogen er dediceret Warren Hastings Esqre, late Governour-General of Bengal, »som besidder Scipio Africanus's Visdom og Dyder, og hvis Skæbne har været lig den berømte Romers«, og Forfatteren skriver sig som hans trofaste og hengivne Ven Levett Hanson. Efter Dedikationen følger en Liste over Subskribenter paa 112 Navne, som dog repræsenterede en noget større Afsætning, da adskillige havde tegnet sig for flere Eksemplarer, helt op til 12. England og Sverige er stærkest repræsenterede, især af Diplomater og Handelsfolk, mens Familien Selby er den eneste her paaviselige Forbindelse i Danmark.

Den danske Læseverden er nu heller ikke gaaet Glip af nogen Verdenslitteraturens Perle ved ikke i mere udstrakt Grad mod Udredelsen af 1 Guinea at blive optaget i denne Kreds af til Dels verdenskendte Navne. Bogen bestaar af Oder, Epistler og andre Rimerier, hvormed han havde diverteret sig selv og sine Venner, og som han nu udgav i kronologisk Orden under en Eskorte af Vers af Horats og Juvenal som Forløbere for at angive det følgende Hanson'ske Produkts Karakter, og derpaa fulgte tungt væbnede Geled-der af Noter til nærmere Forklaring af hans egen Tekst, uarbejdede med Sans for Detaillen og Lærdommens Demonstration.

Det var Elegier og Hyrdepoesi, Rimbreve og Spottevers, alt hørende en svunden Tid til og frembragt af en Aand, der var helt forankret i l'ancien regimes Klassicisme og fuldkommen uforstaaende overfor alt det nye, der spirede af Revolutionen og Krigene.

Poesi er det ikke, men et levende Vidnesbyrd om hans Omdragen til de forskellige Fyrstehoffer. Bogen spænder fra 1785 til 1810. I 1806 fra 9. August til 21. September havde han endog været ved Hoffet i Weimar, som han priser i »a descriptive aulic Canto« [et Hofkvad]. I Fortalen takker han Fyrsten, fordi han i 1802 ikke blot laante ham, der da var i Hamborg, Statutter og andre Dokumenter vedrørende den hvide Falks Orden, men endog alvorligt anmodede Forfatteren om at beholde disse Dokumenter, siden han kunde have Nytte af dem, hvis en ny Udgave af hans Værk om Ridderordenerne skulde blive nødvendig. I Kvadet fik han med Flid indflettet baade de fyrstelige Personers og de til deres Hof knyttede Berømtheders Navne, og derefter havde han i sine Noter udmærket Lejlighed til at anbringe sin Bedømmelse af dem:

Herder is gone! who knew not Herder?!
 Schiller's no more! the bard of Werther
 The laurel crown may claim;
 Perchance, it may his smile engage
 To learn that my historic page
 Is honoured with his name!

Noterne hertil er meget oplysende om Levett Hanson:

»Hans Velærværdighed Dr. *Herder*, den afdøde Hofkappellan i Weimar«.

»*Schiller* var en elegant og sanddru Historiker, en korrekt og sjælfuld Digter og en dydig og anset Mand. Han har skrevet Trediveaarskrigens Historie, Walstein en Tragedie, og forskellige Lejlighedsdigte. Som Borger, Ægtefælle og Ven var han en Mand af ubestikkelig Retskaffenhed«.

»*Goethe*: Forfatteren til Werthers Lidelser. Det synes ikke rimeligt, at Spensers, Butlers, Otways eller mange andre berømte, men uheldige Poeters Skæbne skulde ramme Hr. Goethe. Han er i lige saa høj Gunst ved Hoffet i Weimar som Metastasio [Maria Theresias Hofdigter] var i

Wien, og nyder ligesom denne Overflod og dens aldrig svigtende ledsagende personlige Agtelse. Hertugens Gavnildhed og hans Skrifter har sikret ham en betydelig Formue«.

Selv om det altid maa indrømmes samtidige, at det maa være dem vanskeligt i de levendes Mængde at vurdere dem, Eftertiden uden Vaklen udpeger som Datidens store, er Levett Hansons Noter her Vidnesbyrd nok om, at han trods sin Færd ved de tyske Hoffer og sit Kendskab til det tyske Sprog har staaet helt fremmed overfor det Aandsliv, disse Navne repræsenterede. Han var og blev en Kavalier af det 18. Aarhundrede med Horats som Ideal i baade Liv og Digtning.

Da Executorerne havde opgivet at behandle Levett Hansons københavnske Efterladenskaber, tog Hof- og Stadsrettens Skiftekommission fat. Den forefandt bl. a. følgende Sager, som den skønnede ikke kunde være Boet til nogen Indtægt,¹⁾ men som dog fortæller lidt om ham selv, nemlig:

- A. En Pakke med Lord Nelsons Certifikater.
- B. En Pakke løse Papirer med forskellig Poesi.
- C. En Pakke Breve og Kvitteringer fra Mad. d'Ecker.
- D. En Pakke med Grev Sodens Breve.
- E. En Pakke med Sir Charles Imhofs Centifikater.
- F. En Pakke med historiske Dokumenter vedr. St. Joachimsordenen.
- G. En Pakke personlige Dokumenter vedr. samme.
- H. En Pakke officielle Dokumenter vedr. samme.
- I. 10 Pakker, sammenbundne, indeholdende diverse Korrespondance.
- K. Afdødes Korrespondanceprotokol.
- L. 1 ditto, hvori findes kopieret et Brev af 30. Maj 1814 fra Executores til William Brooke.

¹⁾ Kbhvns. Skiftekomm. Bilag, fremlagt 24. Aug. 1819, ad Prot. Nr. 1, 1814—15, Nr. 73.

M. En liden aflang Kasse med Udskrift til den afdøde og paategnet »Papers Heral's Officie«.

Kun en ringe Del af disse Papirer findes nu blandt Boets tildels meget formuldne Sager; der er saaledes ingen Breve fra Grev Julius v. Soden¹⁾ til Levett Hanson, hvilket maa beklages, da han hørte til Datidens betydelige litterære Producenter, idet hans samlede Værker udgør 80 Bind, omfattende især Dramaer og Skuespil samt Nationaløkonomi. 1792—96 havde han været i preussisk Tjeneste, men trak sig derefter tilbage til sit Gods i Nærheden af Bamberg, hvis Teater han oprettede i 1802; 1804 grundede han Teatret i Würzburg. Da Levett Hanson var død, optraadte han i Egenskab af St. Joachimsordenens Storprior som Varetager af denne Ordens Interesser i Boet. Der findes saaledes et fransk Brev, dateret Nürnberg 27. Juni 1814, til Executererne,²⁾ i hvilket han meddeler, at Levett Hanson har præsenteret Ordenen flere Kandidater og deponeret 324 Lst. hos Hammersleys & Co. i London, men han havde ikke været at formaa til at udlevere denne Sum til Ordenens Kasse, skønt han i adskillige Aar havde været den skyldig. Nu havde han givet en Anvisning paa 106 Lst. paa Ryberg & Co., men de vilde kun betale, naar de fik Diplom og Dekorationer som Stor-Kommandør til S. E. Brydges, der altsaa havde opnaaet et Avancement indenfor Ordenen. Grev v. Soden hævdede, at det var mod Ordenens Statutter at udlevere disse Sager, før Betaling var sket, og at det under de bestaaende Forhold med den franske Besættelse havde været umuligt at faa Forsendelsen af Sted til England. I et senere Brev af 10. August s. A. siger v. Soden om den afdøde Vicekansler: »Sieur Hanson var uden Modsigelse en fuldkommen hæderlig Mand, men han havde som alle dødelige sine Svagheder. Hans var at behandle de simpleste

¹⁾ Julius, Graf von Soden (1754—1831), se Allgemeine deutsche Biographie XXXIV. S. 532—37.

²⁾ Executor-Bilag Y.

Sager med megen Udførlighed og at bringe alt i Forvirring. Man behøver blot at læse min Korrespondance med ham«!

Som den engelske Executor William Brooke 28. Juni 1814 skrev, var Levett Hanson ikke nogen stor Økonom, og selv om der i hans Bo registreredes 80 Skjorter, 109 Halsbind, 26 Par Silkestrømper, adskillige Bøger og et Par Gulddaaser, var der ikke stort af virkelig Værdi.¹⁾ Han efterlod et Testamente,²⁾ lovformeligt oprettet 30. Marts 1814, i hvilket han testamenterede sin Sekretær og Kammerterner Johan Peter Rühl fra Lartenbach i Solms-Laubach, der havde staaet i hans Tjeneste fra 1797, Løsøret, bortset fra Pretiosa og Bøger, samt en Aarpenge paa 55 Lst., og tilstod desuden at være ham skyldig for gennem adskillige Aar ikke betalt Løn 300 + 100 Lst. med Renter. Ligeledes tilstod han sin svenske Husholderske Birgitta Christine Wahlberg en Aarpenge paa 12 Lst. 10 sh. Sin Søster Mary efterlod han den Sum, hvoraf disse Renter skulde betales, mens hendes Mand, Sir Thomas Gery Cullum, Baronet, skulde arve de faste Ejendomme, bortset fra et Hus med Frugthave, som tilskreves en Thomas Leake. Den engelske Executor William Brooke maatte beholde, hvad han i Øjeblikket maatte ligge inde med af hans Indkomster og Penge. En Nevø skulde have den emailerede Guldsnustobaksdaase, han havde faaet af Hertugen af Modena, og desuden disponerede han over endnu et Par Snustobaksdaaser. Hans agtede Ven Baron Charles Selby maatte af hans Bøger udtage, hvad han i Forvejen ikke havde Eksemplarer af, og Chr. Daniel Otte skulde have Resten, og som Executor skulde Selby have hans lille Karneolring og Otte to smaa Sølvlysestager og hans Sølvskrivetøj.

Han sluttede med, at han havde mange Venner baade i England og andet Steds, som han gerne vilde have efter-

1) Executor-Bilag E.

2) Executor-Bilag A.

ladt en lille Erindring om sig, men hans Midler tillod ham ikke dette, og han bad dem modtage hans venligste Hilsener.

Hensigterne var saaledes de bedste, men Familien i England nægtede pure at anerkende det under danske Former oprettede Testamente og satte sig i Besiddelse af hele Arven der ovre.

Til Gengæld disponerede Skifteretten¹⁾ her over alt, hvad der forefandtes i Boet, solgte Snustobakksdaaserne for 364 Rbd. 4 Mrk. 8 Sk. Baron Selby maatte for de ham tilskrevne Ting betale 400 Rbd. til Boet og Grosserer Otte 66 Rbd. 4 Mk., ligesom Rühl maatte erkende at skyldte Boet 108 Rbd. 1 Mk. for indkøbte Sager ved Auktionen i Boet og 542 Rbd. 2 Mk. for de ham legerede Effekter. Der kunde altsaa slet ikke tages noget Hensyn til, hvad Levett Hanson havde bestemt i sit Testamente, thi efter Fradrag af Omkostninger var Boets Aktiver 1270 Rbd. 3 Mk. $5\frac{2}{3}$ Sk., hvorimod der var anmeldt en Gæld paa 7076 Rbd. 8 Sk. foruden de legerede Livrenter. Rühls Fordring paa 400 Lst. svarede alene til 4133 Rbd., Grev Julius v. Soden krævede 1095 Rbd. 2 Mk. og Kammerherre Selby havde en Fordring paa 683 Rbd. 2 Mk.

Ved Repartitionen i Boet den 3. September 1819²⁾ udlagdes de resterende Kontanter til Rühl som Afdrag paa hans Fordring i Henhold til Obligationer for ikke udbetalt Løn, mens han saa vel som Boets andre Fordringshavere i øvrigt henvistes til at søge at gøre sig betalt i den afdødes Efterladenskaber i England, »hvortil deres Ret forbeholdes«, og med den Ret maatte de lade sig nøje, thi hverken Executorerne eller det danske Gesandtskab havde faaet noget som helst ud af Forsøget paa at opnaa i England at faa anerkendt Gyldigheden af Levett Hansons i København

¹⁾ Kbhvns. Skiftekom. Behandlingsprot. Nr. 1, 1814—15, Pag. 12, 106, 186, 216, 248, 255, 271, 273, 288—92.

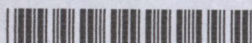
²⁾ Samme: Repartitionsprot. Nr. 1, 1814—15, Pag. 58—64.

oprettede og kongeligt konfirmerede Testamente, og det engelske Retsmaskineri var saa kostbart og besværligt at give sig i Kast med, at der intet var at gøre.

Saa laa da Levett Hanson i sin danske Grav med Rühls Eftermæle: »Hans Liv var rigt paa ædel Virksomhed og Dyd, hans Glæde at gøre vel og Bevidstheden om egen Værdighed hans Løn«,¹⁾ og med en tilsvarende Belønning maatte Rühl og hans Venner her i Landet trøste sig.

¹⁾ Kbhvns Adressecomptoirs Efterretninger 26. April 1814, Nr. 96.

DIS-Danmark

1 0 4 5 5 9